

GRUNNLAG FOR OPPGAVEN

Befaringer, tomteanalyser og programbeskrivelser

Diplomoppgave 2020: "Kunstvandringen"

Idunn Dagestad

Veileder: Frederik Lund

NTNU, Arkitektur

Forord	5
Sammendrag	7
Intensjon	8
Kunstvandringen	10
Brattørkaia	14
Skansen	26
Nedre Ila	38
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	50
Trondheim Kunstmuseum	56
Galleriene	62
Program	64
Litteraturliste	66

FORORD

Når man vandrer inn i et kunstgalleri vandrer man inn i en egen liten verden, skapt innenfor galleriets vegger. Vekk fra trafikken, støyen og folkemassene. Galleriets verden er en verden med ro og rom for refleksjon.

Tiden stopper opp, og man blir tvunget til å selv stoppe opp, observere og reflektere. Alle sanser utfolder seg, - og blir utfordret. Kunst kan fascinere og provosere. Man betrakter denne verden tett på og nyskjerrig.

I en verden hvor vi omgis av stadig flere ting, og disse ting i økende grad blir skapt av maskiner, kan galleriene kanskje fungere som fristeder, der tingene fortsatt har en verdi, - og en mening. Noen har skapt noe med en motivasjon og et engasjement. Hender har møysommelig hogget ut stein, pusset trestykker og malt lerretter.

Kan denne opplevelsen fungere som et avbrekk i en verden med en stadig mer stressende og hektisk hverdag?

SAMMENDRAG

I en tid hvor kunsten blir stadig mer mangfoldig og grensesprengende, blir tilrettegging for denne nye formen for kunstnerisk formidling viktigere. Mange vil si at mennesket i dag søker å gå i dialog med kunsten, heller enn å betrakte den på avstand. Vi besøker utstillinger for å oppleve, reflektere og delta i kunsten. Mange av dagens utstillinger krever dermed også en aktiv deltakelse av publikum.

Kan arkitekturen videreføre og legge til rette for denne deltakelsen?

Kan arkitekturen i seg selv trigge nyskjerrigheten og skape aktivitet?

Samlokaliseringen av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (NKIM) og Trondheim Kunstmuseum (TKM) har vært diskutert og planlagt i flere år. Tross deres mange kvaliteter har de to eksisterende museene per i dag behov for mye oppgradering. Videre er de dårlig tilrettelagt for dagens behov når det gjelder kunstutstillinger; - nye samlinger av store installasjoner med lyd og lys, samt interaktive kunstformer krever lokaler tilpasset dette.

Begge museene er flotte kulturbygg som hver for seg inngår i en lang byggetradisjon i Trondheim med bruk av tegl, - hvert av dem med sitt eget formspråk. Mange mener derfor at disse bør tas vare på og at plassmangelen kan løses på andre måter, ved for eksempel påbygg eller utseksjonering av museenes avdelinger, slik som TKM allerede har gjort ved Gråmølna på Solsiden.

Trondheim har allerede en lang tradisjon med små og store gallerier og kunstmuseer med ulike identiteter. Ved å spre galleriene kan man skreddersy tilbudet og hvert galleri kan tilby ulike opplevelser. Galleriene bidrar videre til å vitalisere ulike deler av byen og skape aktivitet i nærområdene. Som turist i ny by er det alltid spennende å vandre fra museum til museum eller galleri til galleri og oppleve byen underveis i vandringen.

Trondheim har i dag områder med mye kunstnerisk

aktivitet, Bakklandet, Kjøpmannsgata og i Ila. Samtidig finnes det områder som har behov for offentlige program som kan skape aktivitet.

Finnes det områder i Trondheim i dag som kan være med å knytte sammen de eksisterende kunsttilbudene og dermed skape en vandring?

Hvilke områder har behov for en slik revitalisering?

I mulighetsstudiene som er produsert de siste årene i forbindelse med utvidelse av kunstmuseene har det vært stor fokus på arealbehov og program, men den offentlige diskusjonen har i liten grad dreid seg om utforming og fokus på arkitektoniske kvaliteter.

Samtidig finnes det et gryende engasjement og behov i Trondheim for arkitektur med fokus på materialitet og kvalitet. Mange av dagens nybygg skapt for kultur- og idrettsarrangement har motatt kritikk både blant fagfolk og blant Trondheims innbyggere. Flere mener at det er på høy tid at politikere og arkitekter tar denne diskusjonen på alvor.

Kan vi endre måten vi designer offentlige bygg på?

Kan disse byggene videreføre en material- og håndverkstradisjon, og samtidig gjøre det på en nyskapende måte?

- *Hvilke muligheter finnes i utforming av et galleri? Hvordan kan arkitekturen tilpasses den spesifikke kunstformen?*
- *Hvordan kan disse galleriene skape liv i områder med lite offentlige tilbud?*
- *Hvordan kan arkitekturen spille på lag med kunsten på en måte som forsterker og framhever det kunstneriske uttrykket?*

INTENSJON

Den økende interessen for kunst, og behovet for nye former for galleri har altså meldt seg i Trondheim. Oppgaven vil se på hvordan man kan bruke dette grunnlaget til å vitalisere nye deler av byen gjennom å skape en akse, eller en vandring mellom ulike steder. Vandringen i seg selv kan skape nye opplevelser av sted og by, der hvert galleri kan tilby en egen opplevelse.

Å gi galleriene en identitet gjennom arkitekturen i seg selv, men også gjennom tilpassede program vil være en viktig del av oppgaven. Hver av de tre tomtene har ulike behov og ulike utfordringer som må løses i henhold til disse. Likevel vil noen fellstrekk bevares for å skape et helhetlig og sammenhengende prosjekt.

Gallerier er kulturbygg i stadig forandring. Samlinger kommer og går, og som besøkende kan man vende tilbake til stadig nye romlige og kunstneriske opplevelser. De fleste gallerier krever dermed en form for fleksibilitet for å kunne håndtere disse skiftende utstillingene. Fleksibilitet kan løses på mange måter. Variasjon i rom gjennom størrelse og lyssetting kan skape plass til ulike samlinger og gi de besøkende en variasjon av romlige opplevelser. Samtidig er gallerier steder man oppsøker for å oppleve en tilstedeværelse der tiden står stille. Galleriene blir rammer for disse opplevelsene, og kan fremme slike følelser og refleksjoner gjennom lys, rom og materialitet.

Ved bruk av et tungt materiale som tegl, som i tillegg er rik på historie og assosiasjoner, kan byggene gi en følelse av permanentitet og tilstedeværelse. Dette står i kontrast til mange av dagens nybygg, bygget med høyteknologiske, men ikke nødvendigvis bestandige materialer.

Prosjektet vil dermed ha en eksperimentell og utforskende tilnærming til materialitet og arkitektonisk konsept.

BRATTØRKAIA

SKANSEN

NEDRE ILA

1 min

5 min

4 min

15 min

KUNSTVANDRINGEN

I en stadig døende sentrumskerne er det behov for offentlige tilbud annet enn shopping og kjøpesentre. Trondheim sentrum er fortsatt preget av handel, men kjøpesentre utenfor sentrum og netthandel er i ferd med å ta over for de fysiske butikkene i sentrumskjernen. I en stressende hverdag har kanskje Trondheims befolkning behov for andre aktiviteter enn shopping.

Trondheim har som mål å bli en europeisk kulturhovedstad innen 2030, og da må det komme på plass kulturtilbud for å møte disse kravene.

Bergen er den norske byen som i flere tiår har hatt den mest målrettede og langsiktige kulturpolitikken (bt. no). Bergen kommune har skapt en tydelig kulturakse i sentrum som omfatter blant annet Grieghallen, Kunsthallen og Kunstmuseet. Denne vandringen mellom ulike kunst- og kulturtilbud skaper liv i sentrum, og tiltrekkes besøkende og turister. På denne måten har de knyttet sammen eksisterende tilbud med nye bygg og lagt en langsiktig plan for hvordan byen kan utvikles til en kulturby.

Som turist er det alltid spennende å besøke nye byer og vandre fra museum til museum eller galleri til galleri. Denne vandringen blir i seg selv en del av opplevelsen, og kan by på nye og uventede situasjoner som gjør at man blir kjent med ulike deler av byen på en ny måte.

Sentrumskjernen og Bakklandet har mange steder allerede godt etablerte kulturtilbud, blant annet de to kunstmuseene, gallerier langs Bakklandet, og kulturscener, som Trøndelag Teater og Litteraturhuset. Denne oppgaven vil se på hvordan man kan binde disse eksisterende stedene sammen med nye deler av byen som i framtiden vil utvikles for å integreres med sentrumskjernen.

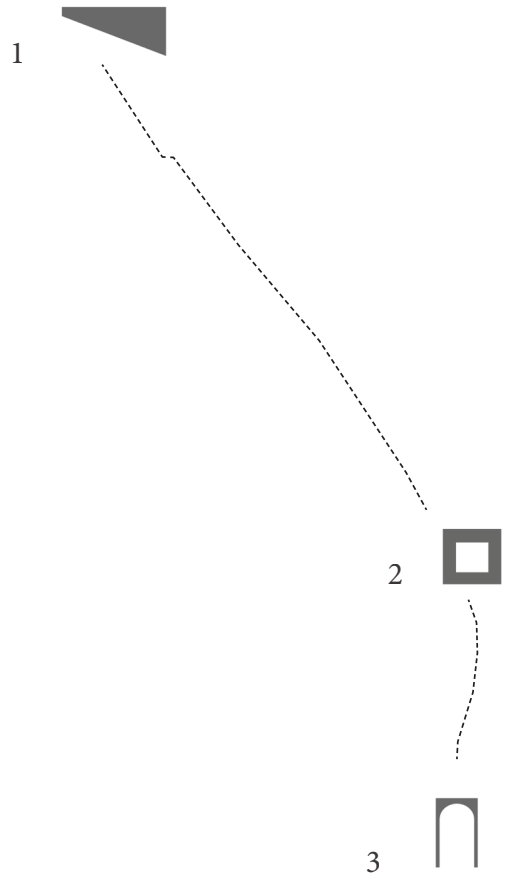
Nedre Ila preges i dag av industri og føles avskjært fra den øvrige delen av Ila som kjennetegnes av vernet trehusbebyggelse, kafeer og kunstgallerier/kulturscener. Men dette området har stort potensiale for transformasjon. Kontakten med Den eldre bebyggelsen

i sør, og mot sjøen i nord er stedets karakter og styrke. De store kornsiloene tegnet av Arne Reinertsen i 1955 og flere av de eldre industribyggene gir stedet karakter.

Østover fra Nedre Ila, finner man en liten bukt kalt Skansen, mest kjent for Skansenbroen som knytter Nedre Ila opp mot Brattøra. Broen er en svingbro for jernbanetraffikk konstruert i 1918. Den er i dag fredet. Videre er området kjent for promenaden, båthavnen og restauranten Lille Skansen som vitner om en begynnende revitalisering av området.

Brattørkaia er et sted utviklingen allerede har startet. Industrien er i stor grad erstattet med skoler og kontorlokaler, og det er skapt sykkelveier, gangbroer og en bred promenade langs sjøen. Likevel har området behov for offentlige tilbud for å virkelig kunne integreres med sentrumskjernen. Stedet har mange kvaliteter som burde oppleves av flere besøkende.

De tre tomtene danner en vandring langs sjøfronten, og kan sammen ekspandere kultursentrum og revitalisere nye områder utenfor sentrumskjernen i Trondheim.

1. SKULPTURPARKEN - 2. KUNSTPAVILJONGEN - 3. FOTOGALLERIET

BRATTØRKAIA

Brattøra er navnet på stedet der byen møter havet og elven i et knutepunkt. Dette gjør stedet interessant både i dagens kontekst, men også historisk sett.

Brattørkaia var et de første industriområdene i Trondheim. Her ble det produsert ulike typer metaller under middelalderen (brattora.no). Stedet ligger ideelt til med tilgang til sjøen, og ble dermed et naturlig handelsknutepunkt. Dette ble gjeldene også i senere tid, der også skipsindustrien vokste seg stor her.

Dagens situasjon er preget av utbygging i stor skala, både når det gjelder kontor- og industribygg, offentlige bygg og skoler, bilveier, og gang og sykkelstier. Brattøra er et satsningsområde, på grunn av lite vernet bebyggelse og den attraktive beliggenheten. Det er et mål å gjøre brattøra til en integrert del av sentrumskjernen.

“Brattørkaia bygges med en visjon om å videreføre det historiske utgangspunktet.” (brattora.no). Dette kan tolkes som at Brattøra igjen skal bli et knutepunkt, en viktig del av byen. Videre er Brattøra igjen blitt et sted med mange ulike arbeidsplasser, noe som er viktig i en levende og bærekraftig by.

Når det gjelder dagens bygg og deres arkitektoniske uttrykk og materialbruk ser man dog lite historiske referanser. Brattørkaia kalles ofte på folkemunne “Trondheims Barcode” (bygg.no). Materialpaletten er preget av fasadeplater, glass og solcellepaneler. Ingen av byggene (med unntak av det vernede teglbygget i nordøstlig ende av fasaderekken) har tatt i bruk materialer vi kjenner til som tradisjonelle materialer i Trondheim, som pusset eller eksponert tegl, eller tre.

Hvordan kan man videreføre også denne delen av historien, samtidig som man er nyskapende og framtidrettet?

Den aktuelle tomten er endetomten på denne fasaderekken. Tomten er relativt smal og lag og ender i en trekantform. Nabo-bygget huser i dag Sintef. Fasaden er kledd med svarte fasadeplater, og kan

framstå ganske lukket, med lite bruk av glass. Bygget er 18 meter høyt.

En viktig del av Trondheims byplan har helt siden Cicignons byplan fra 1600-tallet vært siktlinjene gjennom byen og mot havet. Noen av disse siktlinjene har i dag forsvunnet med nybyggene på Brattøra, blant annet siktlinjen nedover Søndre Gate, der Powerhouse nå ligger i enden.

Den akutte endetomten kan ikke ses fra noen av disse hovedgatene i Nord-Sør retning i Trondheim på grunn av sentralbanestasjonen som blokkerer. Siktlinjene blir dermed viktigere fra togstasjonen selv, og ikke minst fra togvinduene. Bygget vil bli en av de første byggene man ser når man kommer inn til byen, og toget sakter farten. På den andre siden av toget, i vinduet mot sør, kan man se sentralbanestasjonen fra 1881, i sterk kontrast til fasaderekken mot nord.

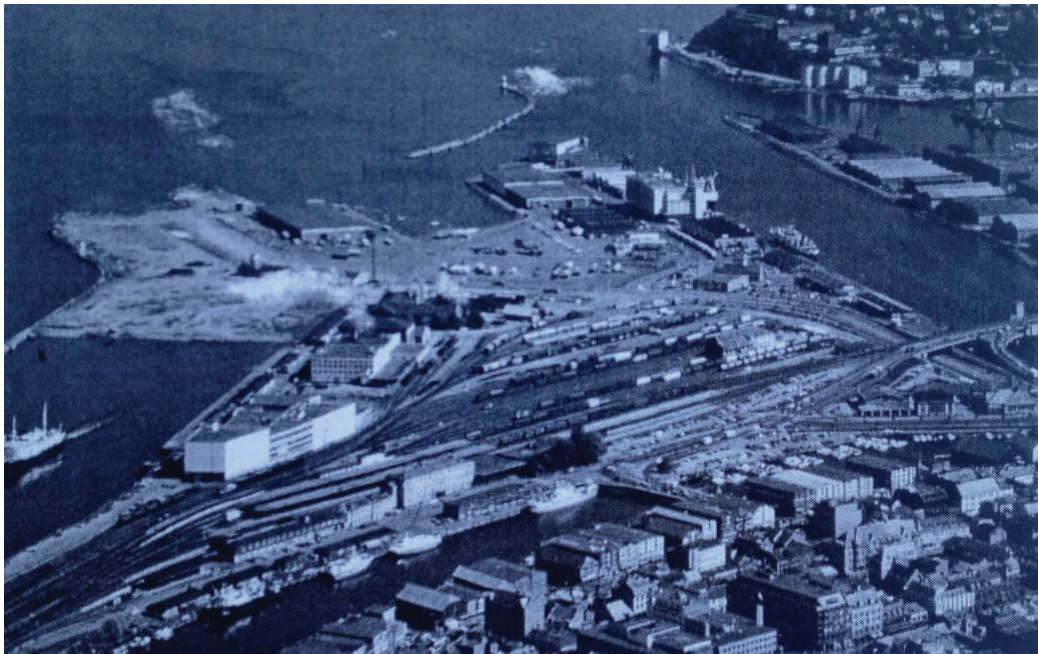
Hvordan skal byen framstå for de besøkende?

Kan et nytt bygg knytte sammen disse inntrykkene på en logisk måte, og bære preg av historisk kontekst samtidig som det er dagsaktuelt?

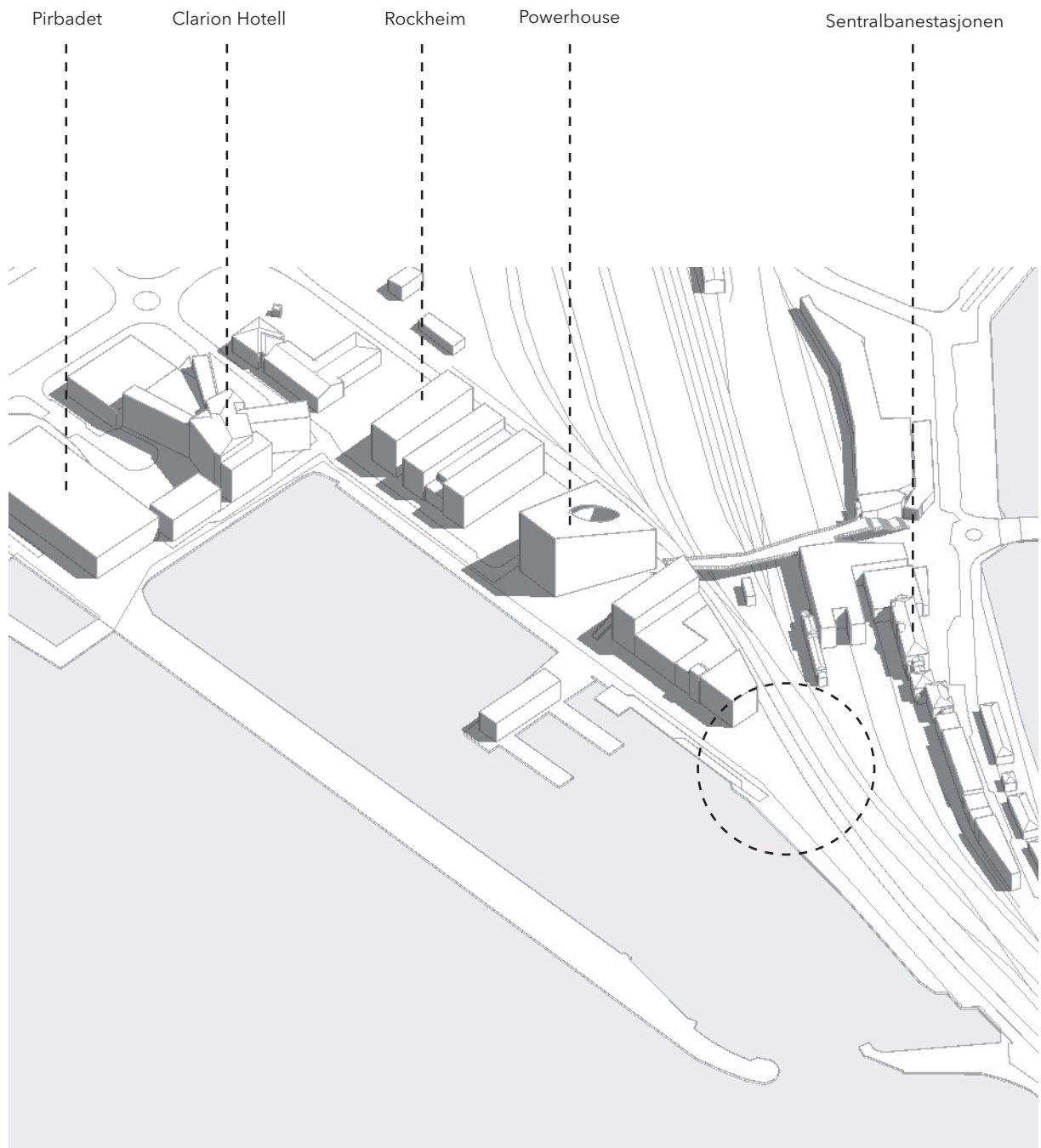
En av de sterkeste kvalitetene til Brattørkaia er den umiddelbare kontakten med sjøen, forsterket ved brygger, kaier og amfier ned mot vannet. Den brede promenaden legger til rette for å skape et levende område, og for å knytte sammen sentrum, Brattøra og Ila langs denne aksen. Ved å tilføre et parkområde her, kan man skape en oase i et område ellers preget av industri og asfalterte uteområder.

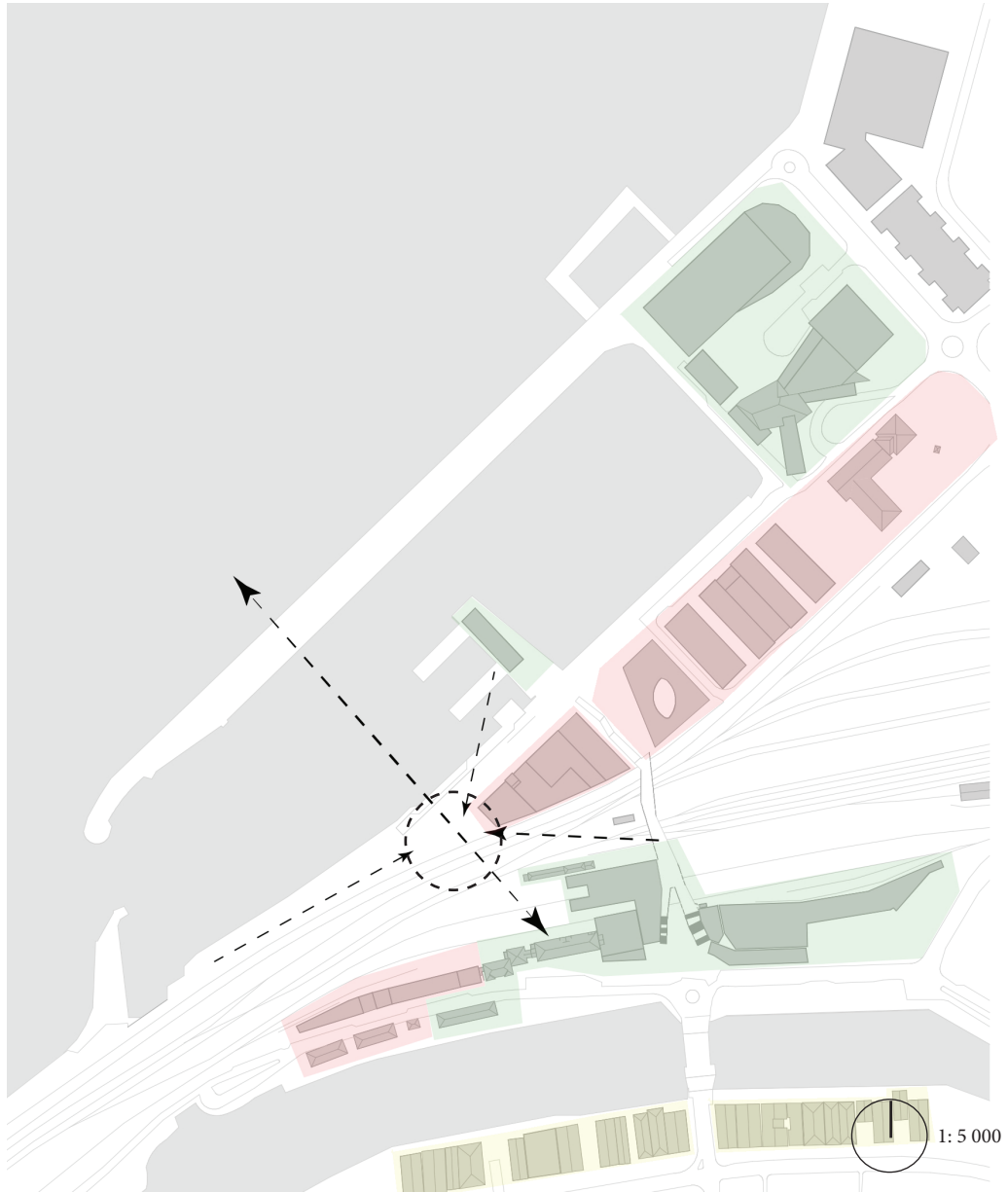
1:2 000

SKANSEN

Skansen er navnet på området som knytter sentrum sammen med Ila, langs sjøfronten. Området har historisk sett fungert som en festning mot sjøen, og ruinene fra dette kan fortsatt ses i Skanseparken i dag.

Også Skansebrua fra 1917 har hatt stor betydning for området. Broen er tegnet av samme ingeniør som deisgnet Golden Gate broen i San Fransisco, og Skansebrua er i dag derfor fredet. Det er en klaffebro for jernbanetraffikk som fremdeles er i bruk.

I likhet med deler av Nedre Ila, og Brattørkaia, har Skansen de siste årene blitt delvis revitalisert med promenaden, og flere grøntarealer og sykkelveier. Også restauranten Lille Skansen har bidratt til mer liv rundt denne tomten.

Tomten er likevel mest preget av den store båthavnen like ved. Mange av aktivitetene i området er knyttet til dette, blant annet lokaler tilknyttet Trondheim Seilklubb ved Nedre Ila.

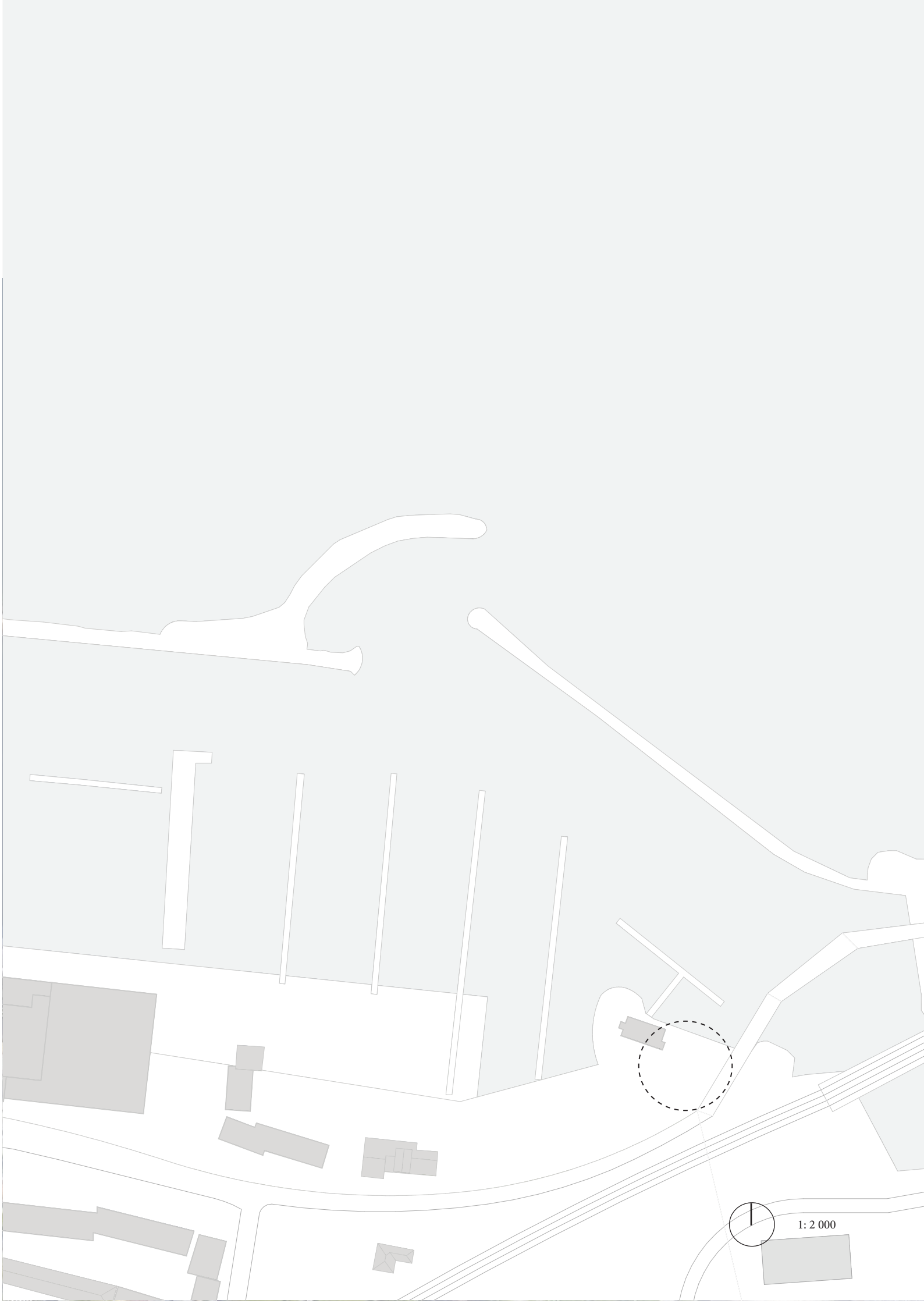
Hvordan kan denne kontakten med sjøen tas med inn i prosjektet?

Skansen skiller seg fra Nedre Ila og Brattørkaia ved skala på bebyggelse, og program. Stedet er ikke like preget av industri og store bygg. Mange av byggene er eldre trehus som huser offentlige program, som f.eks. Steinerskolen. Fra Skansen har man også visuell kontakt med Ila, med sine grøntområder, og en silhuett med eldre bygårder, og kirkespir. Et prosjekt her må kanskje derfor tilpasse seg denne konteksten i skala og utforming.

Selve tomten ligger mellom Lille Skansen restaurant og svingbroen som knytter området opp mot Brattørkaia med gang- og sykkelvei. Den er derfor godt synlig for de som kommer gående langs promenaden fra Nord-Øst. På grunn av områdets åpne karakter tåler tomten litt høyde, men det må samtidig tas hensyn til restauranten med lav første etasje like ved. Videre er det mye parkeringsplasser i området, men lite byrom og grøntarealer. Parkeringsplassen ved restauranten

kunne derfor vurderes omgjort til et uteområde for de besøkende hos restauranten og galleriet.

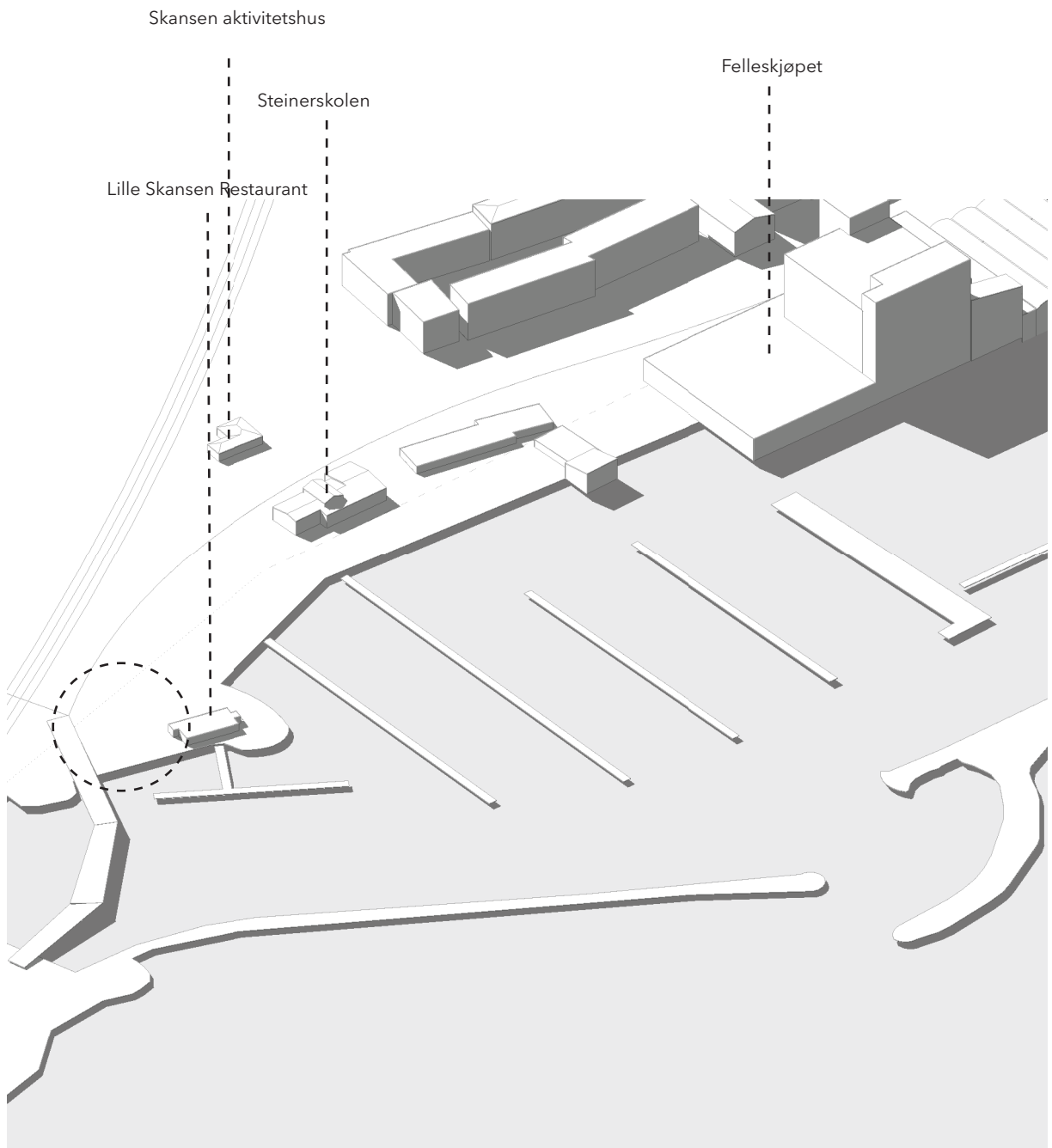
Hvordan kan det skapes et galleri for kunst som tar innover seg alle kvaliteten ved tomten, og skaper et sted hvor kunst og kontekst kan spille sammen?

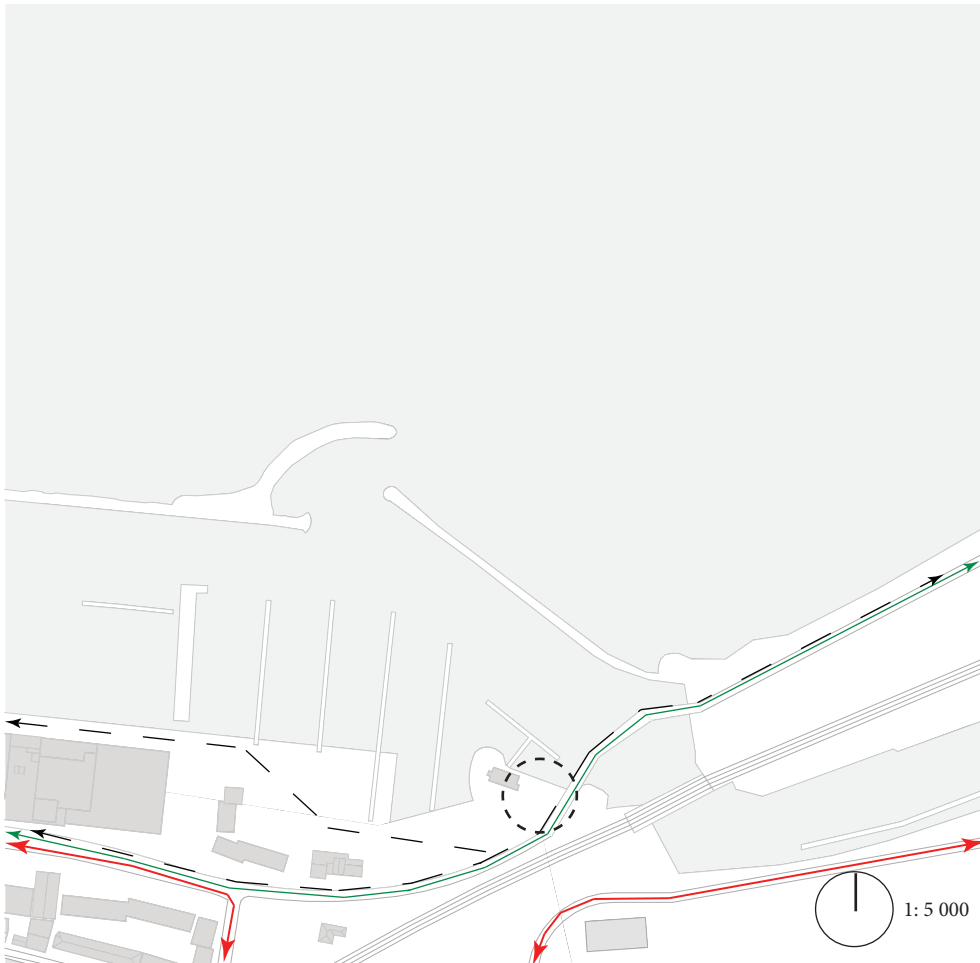

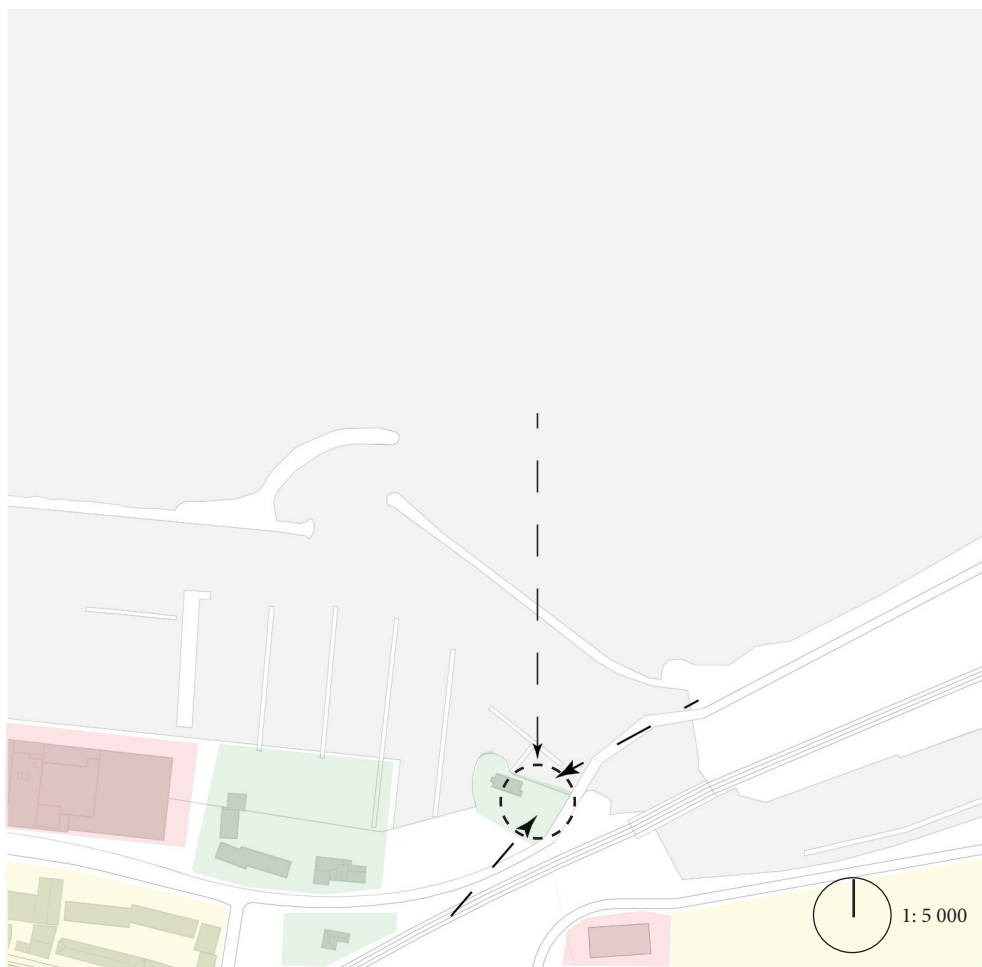

(5) Montering av Skansen bru i 1917. Broen er i dag fredet.

Båthavnen på Skansen.

NEDRE ILA

Nedre Ila kan ses på som forlengelsen av Brattørkaia og knytter den sammen med Ilsvika og Ila. Området er per i dag likevel litt avskjært fra disse andre delene, hovedsaklig på grunn av E6 som skjærer igjennom terrenget i Sør.

Likevel har området mange kvaliteter, blant annet kontakten med sjøen og utsikten mot Trolla og Steinberget. Historisk sett har området vært preget av industri, og mange av de eldre industribyggene er flotte strukturer med arkitektoniske kvaliteter som gjør de interessante som mulige framtidige transformasjonsprosjekter i et Trondheim med utvidet sentrumskerne mot sjøen.

Noen av disse flotte strukturene er kornsiloene fra 1955, 1963 og 1970, tegnet av arkitekt Arne Reinertsen, og fargesatt av kunstner Bruno Lundstrøm. Disse kjempekonstruksjonene, - den største på 76 meter (strindahistorielag.no), står i sterk kontrast til den øvrige bebyggelsen på Ila, som stort sett består av eldre vernede trehus.

Skalaen på byggene i nedre Ila skaper rom for spennende prosjekter og byrom med tilknytning til sjøen. Fasadenrekken langs sjøfronten danner dessuten en spennende og karakteristisk silhuett med siloene, sett fra sjøen.

Videre preges området arkitektonisk sett av materialer som tegl og betong, og buer/hvelv noe som var vanlig i eldre lagerhaller og industribygg.

Hvordan kan man videreføre dette uttrykket også i nybygg?

Kan noen av disse elementene tas i bruk på en ny måte?

Et av de gamle industribyggene som er tatt i bruk gjennom transformasjon, er den gamle spikerfabrikken, som nå er Norsk Fotofagskoles lokaler. Med nærhet til denne skolen, er den aktuelle tomten godt egnet til et fotogalleri, der studentene kan stille ut sitt arbeid. Dette

forsterkes av den langstrakte formen på tomten. Denne gir mye veggplass, noe som er viktig i et fotogalleri. Tomten er en infill, slik at lyskonseptet blir en viktig utfordring.

Tomten er per i dag den eneste gjennomgang fra veien til sjøen langs den lange fasaderekken. Oppgaven vil derfor prøve å løses ved å beholde denne kontakten, enten ved en gjennomgang eller ved visuell kontakt. Tomten har mye helning og kunne derfor blitt et fint uterom ved å beholde en del som gjennomgang ned mot sjøen.

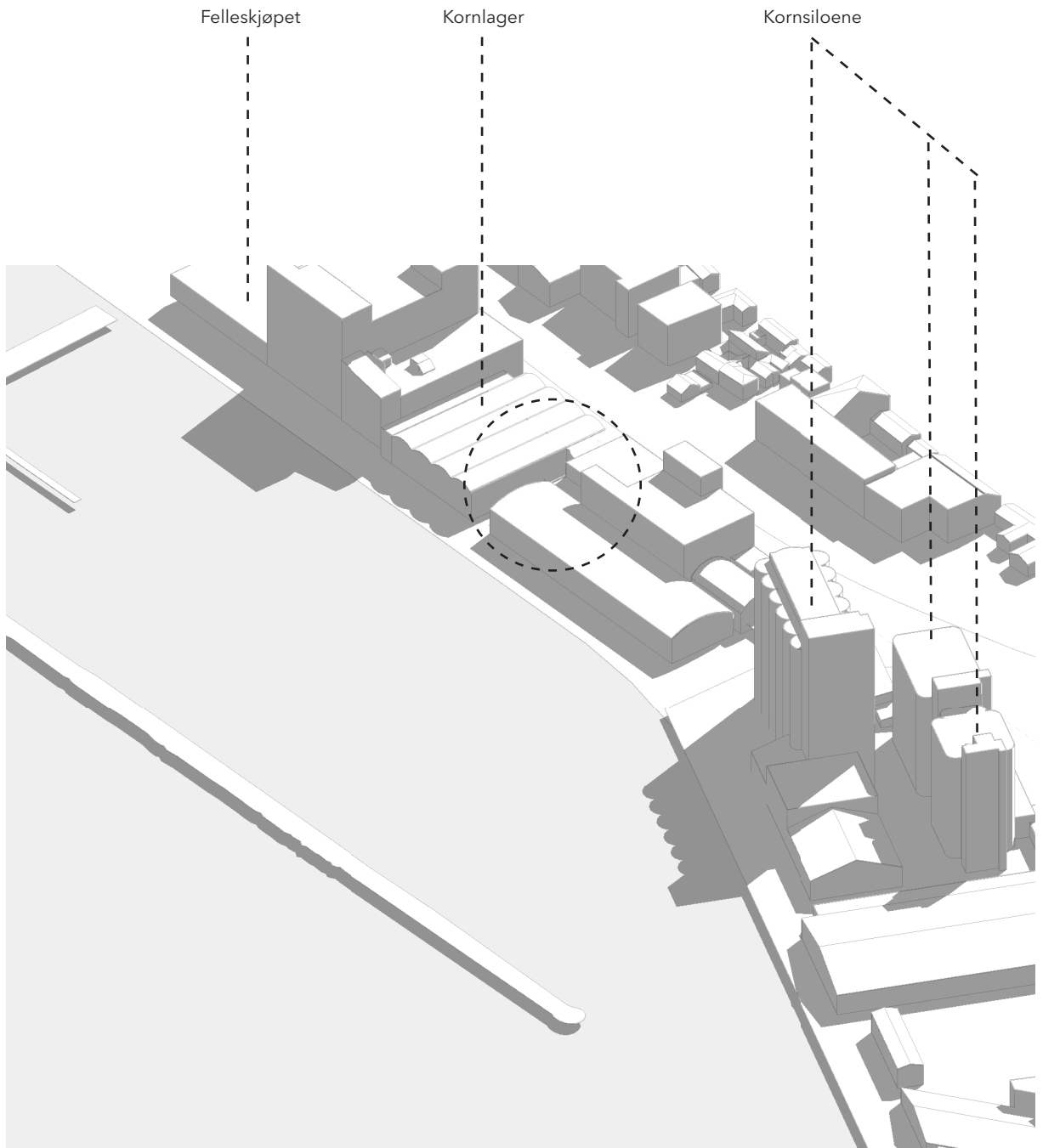
En slik åpning ned mot sjøen kan bevare kontakten med naturen i et område som ellers preges av mye trafikk, asfalt og industri.

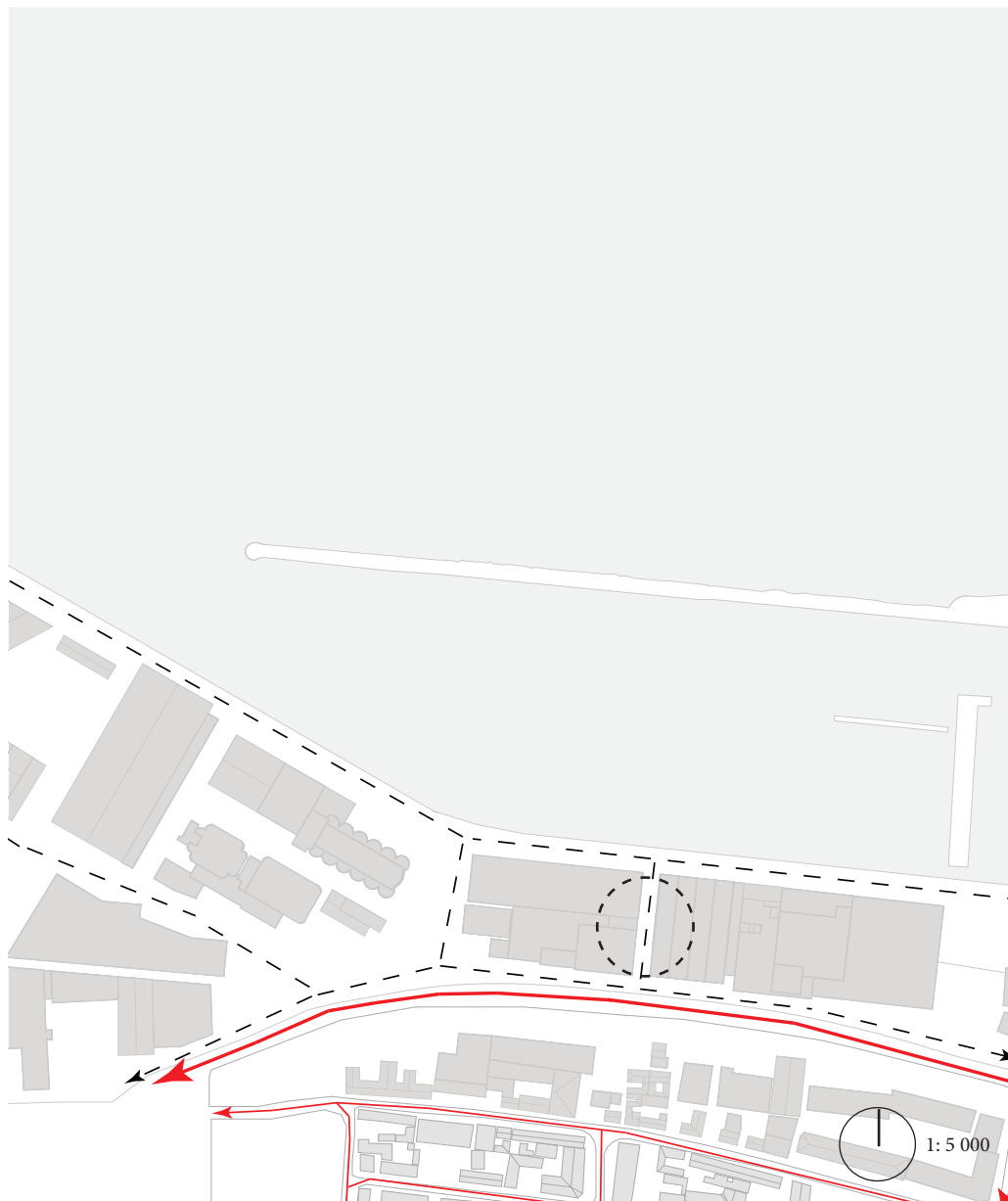

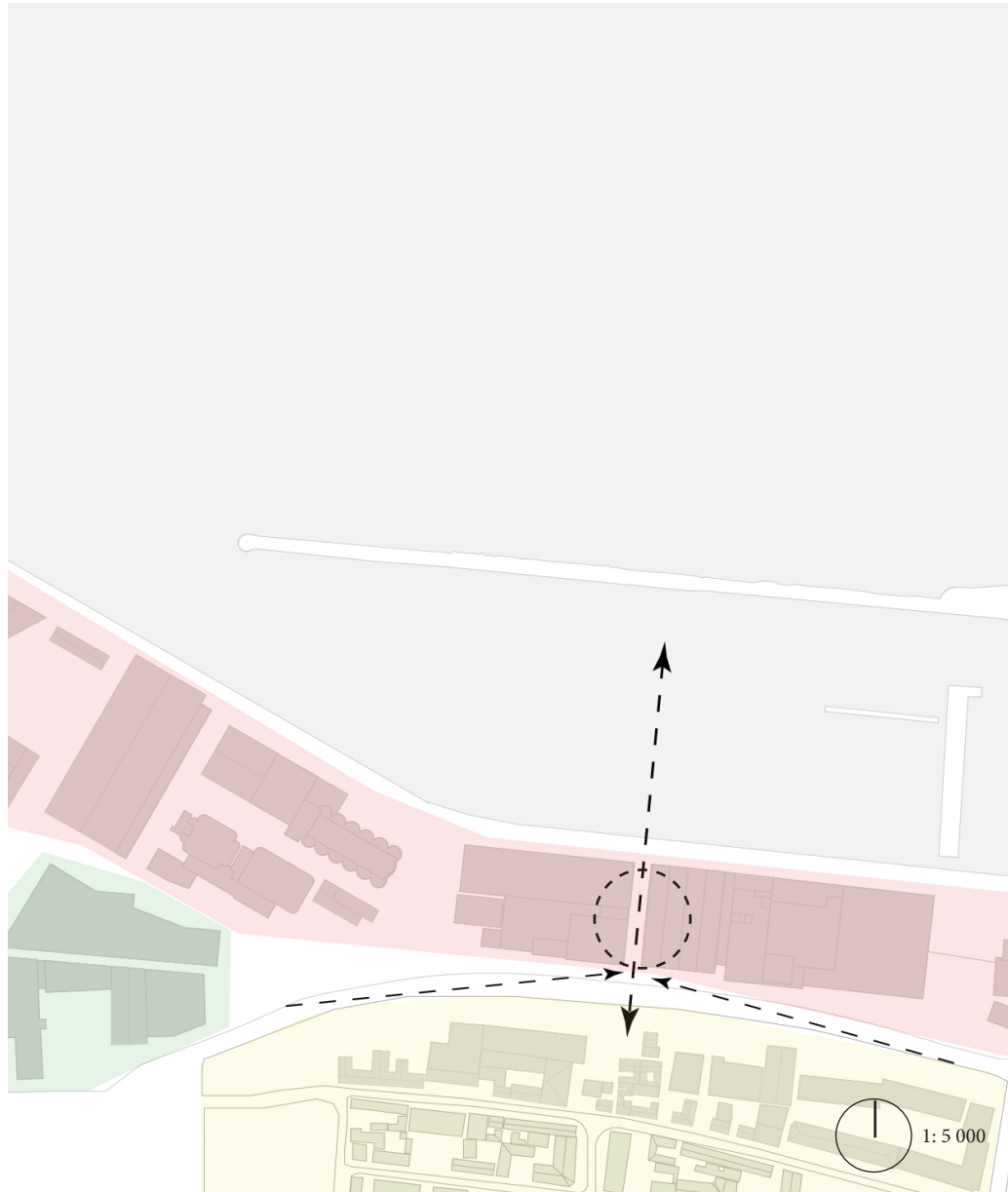

(3) Gate mellom Mellomila og Nedre Ila.

SONER OG SIKTLINJER: Rød - næring og kontor, Grønn - offentlig, Gul - Bolig og handel

NORDENFJELDSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM (NKIM)

Museet ble grunnlagt i 1893 og stilte i sin tid ut samtidskunst med fokus på japansk kunst (noe som fortsatt kan oppleves i museets 2. etasje i dag). Den har tidligere vært lokalisert i Stiftsgården, og senere i Dronningens gate.

Dagens bygg i Munkegata er fra 1968 og tegnet av den kjente trondheimsarkitekten Herman Krag. Krag's forkjærlighet for tegl er tydelig representert i den stramme strukturen. Fasaden er delt opp i et grid hvor hver del er vridd mot nord, noe som skaper interessante effekter både i eksteriør og i interiør. Denne måten å bruke tegl på ved å fremheve vertikaliteten i en struktur, er noe som går igjen i Krag's arkitektur, og kan blant annet ses i den gamle politistasjonen i Kongens gate.

Fasaden har mange detaljer i tegl, blant annet i utvendig undergurt, som er murt i hulltegl. De vertikale søylene i fasaden er murt i forband, med en stens bredde, noe som gir det slanke uttrykket. Taket er tekket i tegl i samme farge som fasaden slik at bygget framstår som enhetlig visuelt sett. Teglen er gammel trøndertegl med ulik farge og patina og gir fasaden et fint spill.

Nordenfjeldske kunstindustrimuseum er et flott bygg med mange kvaliteter. Det er et av Herman Krag's viktigste prosjekter, der han har brukt tegl på en flott måte i fasaden. Etter å ha snakket med flere ansatte i museet, virker det som om det er bred enighet om dette, og at utfordringene ligger mer i manglende vedlikehold og plassmangel, enn i selve arkitekturen.

En av de ansatte fortalte om lekkasje i taket, oppe på loftet der konservering og lagring av kunstverkene er lokalisert, noe som potensielt kan ødelegge kunsten. Vedlikeholdet har generelt vært dårlig på hele bygget, og som hun forklarte har det dermed vokst til å bli så store problemer at det må en totalrenovering til for å sette bygget i stand som museum.

Museets samling består av over 50 000 verker (nkim.no). En annen utfordring er derfor plassmangel, noe som publikum selv kan se i kjelleretasjen der en stor

samling interiør er stilt ut. Etasjen kan framstå noe kaotisk, og kunstverkene har lite pusterom. Det er vanskelig å fokusere på et verk, da alt står veldig tett.

Museet har "...siden 1990 hatt ansvar for Norske Kunsthåndverkeres Fond til innkjøp av norsk kunsthåndverk fra samtiden". Dette gjør museet aktuelt i dag, noe som kan ses i utstillingen av samtidskunst i 1. etasje. En stor utfordring er i følge de ansatte, mangel på muligheter for å stille ut denne samtidskunsten som kommer i moderne former som ofte krever store rom, lyd- og lysinstallasjoner, digitale hjelpemidler som skjermer o.l., og mulighet for interaktive utstillinger som publikum kan ta del i.

Potensiale for forbedring er derfor stort, og med plassmangel som en stor utfordring, virker et nytt museum som det riktige svaret. Likefullt er Herman Krag's bygg fra 1968 et bygg med mange kvaliteter som er verdt å tas vare på. Bygget bør renoveres og man bør se på muligheten for et nytt offentlig program innenfor kunst, for eksempel verksteder, fotogalleri eller andre relevante program.

*“Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum er et nasjonalt museum med ansvar for å samle, forvalte og formidle kunsthåndverk og design. Vårt ansvar synliggjøres i møte med publikum, som skal gå ut herfra en god opplevelse og en interessant tanke rikere”
(nkim.no)*

TRONDHEIM KUNSTMUSEUM (TKM)

Trondheim Kunstforening ble opprettet i 1845 av kunstneren I.C Dahl, og har siden den gang huset mange av landets viktigste kunstsamlinger. (trondheimkunstmuseum.no)

Dagens bygg i Bispegata 7 ble åpnet i 1930, og ligger vegg i vegg med kunstforeningens bygg som i dag huser en populær cafe kalt Ni Muser som i tillegg til å fungere som cafe stiller ut billedkunst. Bygget fikk i tillegg to nye utstillingssaler i et påbygg i glass fra 1986 (se side 29).

Museumsbygget har en forholdsvis lukket og introvert fasade, men på sørsiden omslutes bygget av en park, med blant annet uteservering hos Ni Muser. Før påbygget fra 1986, rommet denne parken også et flott atrium dannet av byggets U-plan. På tomten i dag står i tillegg en sommerpaviljong designet av NTNU studenter som fungerer som inngangsparti fra sørsiden.

Fasaden har mange flotte detaljer i tegl, med ulike bånd og mønstre. Vinduene har detaljerte sprosser i smijern.

I 2008 åpnet TKM en avdeling ved Solsiden, kalt Gråmølna, som hovedsaklig huser Håkon Blekens samlinger, samt skiftende utstillinger av samtidskunst. Trondheim Kunstmuseum ligger på det som mange mener er en av Trondheims beste tomter (som dermed også blir sentral i debatten om nytt museum). Tomten ligger rett ved hovedfartsåren inn til sentrum (Prinsens gate), men likevel skjermet av Kunstforeningens hus. I tillegg har den umiddelbar nærhet til Vestfronten av Nidarosdomen, og andre kulturminner som Erkebispegården og Waisenhuset.

En av de største kvalitetene med museet er derfor kvartalet, og spesielt med tanke på museumsparken. Trærne i parkene er gamle trær som har fått vokst seg store, og parken rommer i tillegg både eldre og nyere skulpturer. Den er dessuten sørvendt, og får fin kveldssol over Prinsens gate.

Museet har også mange andre flotte kvaliteter, deriblant

teglfasaden som viser stor variasjon i bruk av materialet. Fasadene kan dog framstå litt avvisende for dagens kunstmuseum, med lite bruk av glass, transparens eller åpninger. Inngangspartiet føles litt lukket, noe som kan gjøre besøkende litt usikker på om det er åpent eller ikke, om de ikke har vært der før.

Et annet viktig element i arkitekturen er bruk av overlys. 2.etasje der utstillingene består av en serie av rom med og uten overlys. Som besøkende går man fra mørke rom til rom med et flott, dust dagslys og stor takhøyde, noe som gjør disse rommene veldig egnet for kunstutstillinger, og vandringen gjennom disse rommene skaper en spenning og forventning.

Trondheim Kunstmuseum er et bygg med mange kvaliteter, der mange både blant publikum og blant de ansatte er veldig fornøyde med dagens bygg og plassering. Utfordringene ligger i , i likhet med hos kunstindustrimuseet, plassmangel og vedlikehold. Kunstmuseet er i tillegg veldig rettet mot samtidskunst og nye kunstformer og vil derfor ha behov for rom tilpasset dette.

*“På Trondheim kunstmuseum har vi som formål å skape og øke
interessen for kunst. Gjennom arbeidet med vår omfangsrike kunstsamling -
bevaring, forskning og formidling, og våre skiftende samtidskunstutstillinger,
ønsker vi å bidra til engasjement og refleksjon rundt billedkunst og andre visuelle
uttrykksformer” (trondheimkunstmuseum.no)*

GALLERIENE

Trondheim har flere private og offentlige gallerier i og rundt bykjernen. Noen av disse er knyttet opp mot kunstmuseene, slik som Gråmølna på Solsiden, som er en avdeling av TKM som stiller ut samtidskunst, hovedsaklig av den trønderske kunstneren Håkon Bleken. Andre er knyttet opp mot NTNU, slik som KiT, Kunstsolen i Trondheim som også ligger ved solsidene. De største galleriene inkluderer også Galleri Ismene og Dropsfabrikken Galleri, - to moderne kunstgallerier i Ila, og Yellow Korner i Sentrum, som fokuserer på fotokunst.

Galleriene er stort sett rettet mot samtidskunst, med stadig skiftende utstillinger. I en by med mange gallerier skapes ulike scenarier for kunst, med ulike fokus, der hvert galleri får sin egen "personlighet". Disse galleriene utgjør også fine scener for offentlige arrangementer, vernissager og noen av dem inkluderer også konserter.

De fleste av disse galleriene ligger i den østlige delen av bykjernen, rundt Bakklandet og Kjøpmannsgata, men det finnes også gallerier ute i Ila.

Sjøfronten i Trondheim er et satningsområde under rask utvikling. Denne oppgaven vil derfor forsøke å se på muligheten for å utvide kunst- og kulturscenen også hit.

PROGRAM

Samtidskunst kommer i mange former og uttrykk, og hver av disse formene byr på ulike muligheter når det kommer til utforming av visningsrom. Ulike former for kunst kan stilles ut på ulike måter med tilpassede rom og lyskonsept. Likevel er det viktig å forsøke å beholde en grad av fleksibilitet for skiftende utstillinger.

I denne oppgaven har jeg forsøkt å løse den arkitektoniske utformingen ved å se på hvordan hver av disse programmene kan presenteres, og forsøkt å løse dette på nye måter. For å gjøre dette har jeg forsøkt å bryte ned oppgaven til

Hva trenger man for å stille ut fotokunst, billedkunst og skulpturkunst?

FOTOGALLERIET

Fotokunst blir stadig mer populært. For å stille ut fotografi trengs først og fremst veggplass, og ulik belysning. Den avlange innfilltomten ved Nedre Ila gir muligheter for å skape dette.

Norges Fotofag skole som ligger i Nedre Ila har som mål å være Norges beste innenfor fagfeltet (foto.no). I tilknytning til denne legges et fotogalleri som en del av utviklingen av Nedre Ila. Fotogalleriet kan ha en miks av kunstig og naturlig lys for fleksibilitet i forhold til ulike samlinger.

Fotogallerier er ofte deler av større offentlige tilbud (som hos Yellow fotogalleri), som feks kafeer ettersom disse programmene går godt sammen. I tillegg er tomten på Nedre Ila relativt stor så oppgaven vil også se på muligheter for et slikt tilbud.

KUNSTPAVILJONGEN

Gallerier trenger ikke nødvendigvis være komplekse bygg. Enkle visningsrom kan tilby rom med fokus på kunsten i samspill med natur og uteområder. I biennalen

i Venezia stilles kunst ut i flotte, men enkle paviljonger som tilsammen utgjør en del av et større utområde med natur, arkitektur og kunst i samspill.

Paviljongen er, i likhet med skulpturparken, åpen for alle besøkende og forbipasserende slik at flere kan ta del i kunstopplevelser.

SKULPTURPARKEN

Skulpturparken er et sted for store installasjoner av skulpturer, tekstilkunst og paviljongkunst. Her kan man vandre gjennom sekvenser av ute-/innerom med ulike opplevelser. Skulpturene danner en variasjon av store og små innstillinger, med En slik vandring krever store romlige sekvenser slik at skulpturene får "puste". Et naturlig, dust lys kan gi rommene en lun og samlende stemning.

Skulpturparken kan videre tilby et parkområde i et område med ellers lite grøntarealer der folk kan stoppe opp og nyte natur, kunst og arkitektur.

REFERANSER

NETTSTEDER:

trondheim24.no/nyheter/midtbyen-3/

bt.no/btmeninger/debatt/i/6nO400/det-er-paa-tide-med-et-bergensk-kulturloeft

strindahistorielag.no/wiki/index.php/Trondheim_kornsilo

brattora.no

<http://www.bygg.no/article/1245912>

nkim.no

trondheimkunstmuseum.no

<https://foto.no/a/39608>

FOTO:

- (1) Life Magazine
- (2) Universitetsbiblioteket
- (3) Schrøder
- (4) Adresseavisen
- (5) Norsk Jernbanemuseum
- (6) strindahistorielag.no
- (7) google maps
- (8) trondheimkunstmuseum.no/museumshistorikk
- (9) google maps
- (10) Sverre Fehns Nordic Pavilion, Venezia.

De øvrige er egne foto.

